

International

Nyhedsredaktør: Lisbeth Therkildsen – international@jp.dk

” På søndag vil jeg helt sikkert ikke tage offentlig transport overhovedet, men alle andre dage er man jo nødt til det. Livet må gå videre.

Florence Rodriguez, 67 år, indfødt newyorker, om terrortruslen

10 år i terrorens skygge

11. september: Er USA og verden blevet bedre eller værre, siden fire fly 11. september 2001 styrtede og dræbte næsten 3.000 i New York, Washington og Pennsylvania? Svaret afhænger af, hvem man spørger.

JØRGEN ULLERUP
Jyllands-Postens korrespondent
jorgen.ullerup@jp.dk

NEW YORK
Dagen før dagen er der trængsel i det lille 11. september-museum, The Tribute Center, over for Ground Zero i Liberty Street.

Newyorkere og turister er kommet for at se billederne og vragdelene, men også for at meditere over, hvordan terrorangrebet ændrede verden.

»Ham der var min partner i politiet. Bob Fazio. En alle tiders fyr. Han havde lige købt en motorcykel. Han døde ligesom to andre af mine kolleger,« fortæller den 67-årige John Cirillo og peger op på en væg fuld af billeder:

»Angrebet har gjort alting værre i Amerika. Sammenholdet blev hurtigt glemt, og terroristerne spredte en frygt, som vi aldrig kommer af med. Jeg er bekymret.«

Johns kæreste, den 60-årige Candyce Mason, ser i stedet fremad:

»Efter angrebet var der en vidunderlig følelse af sammenhold. Og nu 10 år efter føler jeg mig meget stolt, når jeg går forbi Ground Zero. Vi er et sejt folk, der ikke giver op så let. Vi har stadig pionerånden.«

Angrebet udløste en eksplosion i USA's udgifter til sikkerhed. Udover to kostba-

re krige i Afghanistan og Irak gav nye sikkerhedslove politi og efterretningstjenester næsten uhindret adgang til at efterforske, aflytte, overvåge og endda dræbe mistænkte terrorister.

Stor polarisering

10 år efter er USA politisk mere polariseret end nogensinde, og amerikanernes svar afhænger i høj grad af, hvor de står politisk. Kun en ting synes de alle at kunne enes om: Uanset prisen er det foreløbig lykkedes at forhindre en gentagelse af 11. september.

Flere amerikanske tænketanke har lavet store undersøgelser af, hvad amerikanerne mener, men heller ikke de er enige.

Således citerer Brookings Institution et flertal af amerikanere for at mene, at USA overinvesterede ved at føre to kostbare krige i Afghanistan og Irak. Krigene har både bragt USA i økonomisk uføre og formindsket USA's indflydelse i verden de seneste 10 år, lyder beskyldningen.

Modsat fastslår seniorforsker Karlyn Bowman fra tænketanken American Enterprise Institute (AEI), at amerikanerne står ved begge krige.

Hun har samlet meningsmålinger fra det seneste tiår og konkluderer, at selv om et flertal længes efter at få krigene i Afghanistan afsluttet,

mener et flertal stadig i dag, at invasionen var rigtig.

I de seneste dage har alle kokkene i USA's politiske køkken serveret deres meninger om tragedien. En af arkitekterne bag Bush-regeringens udenrigspolitiske doktrin, tidl. forsvarsminister Paul Wolfowitz, betegner det som en enorm succes, at USA har forhindre terrorangreb i 10 år:

»Antallet af stater, der støtter terrorisme, er blevet reduceret, og de fleste af USA's fjender er enten i tovene eller helt væk. Taleban, Saddam Hussein, Muammar Gaddafi og Bashar al-Assad. Det er nedslående at høre kritikken af, at vi overreagerede. Jo, USA overreagerede under Anden Verdenskrig ved at internere japanere efter angrebet på Pearl Harbor, men det gjorde vi jo ikke mod muslimerne efter 11. september.«

Sympati løjede af

Resten af verden mener ikke nødvendigvis det samme. Med baggrund i en ny måling fastslår Washington

Post, at verdens sympati for USA efter terrorangrebet hurtigt løjede af, og at USA's image er blevet mærkbart værre navnlig i en række store muslimske lande som Tyrkiet, Pakistan og Indonesien. Hjemme i USA har frygten været en drivkraft i politikken i de seneste 10 år.

Professor på American University Anita McBride indledte karrieren under Ronald Reagan, arbejdede for

” Vi har lært, at det er idiotisk at ignorere resten af verden. Vi har lært at være mere tolerante. Uden 11. september ville vi aldrig have fået en sort præsident.

Harry John Roland
turistguide, New York

begge Bush-præsidenter og blev stabschef for Laura Bush.

11. september nød hun sin morgenmad med en kollega i en spisesal ved siden af the Situation Room i Det Hvide Hus, da sikkerhedsfolk råbte, at bygningen skulle evakueres.

Først ude i Lafayetteparken over for præsidentboligen fik de ansatte at vide, at et fly havde ramt Pentagon. De vidste til gengæld ikke, at de selv havde været i livsfare.

Det fjerde kaprede fly, som takket være en helteindsats fra passagererne styrtede på en mark i Pennsylvania, var formentlig bestemt for Det Hvide Hus eller Kongressen.

»Angrebet ændrede min følelse af usårlighed. Hvis terrorister kunne ramme Pentagon, kunne de slå til overalt. Vores følelse af at være uovervindelige viste sig at være forkert,« fortæller den 52-årige professor.

Hun respekterer Bush for at have truffet kontroversielle beslutninger for at beskyt-

te den amerikanske befolkning. Sikkerhedslovene i den såkaldte Patriot Act var et nødvendigt onde, der har holdt USA sikkert siden 2001, mener hun.

Emnet er eksplosivt. Spørgsmålet om, hvorvidt prisen for øget sikkerhed var et indhug i den personlige frihed, splitter amerikanerne.

Skal USA acceptere tortur for at tvinge terrorister til at tale? Eller tillade at CIA sender ubemandede droner i luften for at strege navne over på en lang dødsliste over islamister? Skal amerikanske skatteydere betale en enorm høj pris for f.eks. at flyve sikkert?

Systematisk overreaktion

Gordon Adams, ekspert i sikkerhed og forsvar på American University, beskylder politikerne for systematisk at have overreageret på 11. september.

»Det er svært at måle overdrev. Men vi har brugt tusindvis af milliarder af dollars på frygt og kontrol, selv